

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 27.1.2011
KOM(2011) 22 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

Den aktuelle situation med hensyn til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i medlemsstaterne

og vurdering af de foranstaltninger, som Cypern, Finland, Bulgarien og Danmark har truffet som reaktion på Rådets henstilling af 13. juli 2010 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud til ophør

SEK(2011) 113 endelig
SEK(2011) 114 endelig
SEK(2011) 115 endelig
SEK(2011) 116 endelig

1. INDLEDNING OG BAGGRUND

Ifølge stabilitets- og vækstpagten skal Kommissionen indlede proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, så snart underskuddet i en medlemsstat overstiger den referenceværdi på 3 % af BNP, der er fastsat i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). De fleste af EU's medlemsstater har i øjeblikket offentlige underskud, som ligger over referenceværdien på 3 % af BNP. Den ofte kraftige forværring af underskuddet og gælden skal ses i sammenhæng med den globale finanskrisen og økonomiske nedgang af hidtil uset omfang i 2008-2009. I anerkendelse af den store rolle, som budgetpolitikken spiller, opfordrede Kommissionen til stimulerende finanspolitiske foranstaltninger i sin europæiske økonomiske genopretningsplan fra november 2008, som blev godkendt af Det Europæiske Råd i december 2008.

I oktober 2009, da de første tegn på et fornyet økonomisk opsving begyndte at vise sig, godkendte Det Europæiske Råd en ambitiøs finanspolitisk exitstrategi, som skulle koordineres på tværs af medlemsstaterne inden for rammerne af en konsekvent gennemførelse af stabilitets- og vækstpagten og omfatte en rettidig tilbagetrækning af de finanspolitiske incitamenter. Hvis Kommissionens prognoser fortsat viser, at opsvinget forstærkes og bliver selv bærende, bør den finanspolitiske konsolidering i alle EU's medlemsstater begynde senest i 2011. Der skal tages hensyn til de enkelte landes særlige forhold, og en række lande bliver nødt til at konsolidere tidligere. Den finanspolitiske konsolidering bør endvidere gennemføres i et ambitiøst tempo og ligge et godt stykke over benchmarken på 0,5 % af BNP om året i strukturelle termer i de fleste medlemsstater. Endelig vil vigtige ledsagepolitikker til den finanspolitiske exit bl.a. være styrkede nationale budgetrammer for at understøtte troværdigheden af konsolideringsstrategierne og foranstaltninger til at støtte den langsigtede finanspolitiske holdbarhed, således som det understreges i stabilitets- og vækstpagten. Desuden bør strukturreformindsatsen styrkes for at øge produktiviteten og fremme langsigtede investeringer. Indførelsen af det europæiske halvår for politisk samordning og den igangværende reform af den økonomiske styring i EU understøtter denne konsolideringsproces.

Kommissionens prognose fra efteråret 2010 bekræftede, at realøkonomien har vist tegn på forbedring i nogle kvartaler, mens der dog fortsat er tale om usikkerhed. Der er skiftevis perioder med fornyet tillid til, at væksten vender tilbage, og tilbagegang i tilliden, hvilket også skyldes de risici, der er forbundet med statsobligationsmarkedet. EU's økonomier står over for omfattende tilpasninger. Forholdene inden for finanssektoren er endnu ikke blevet normaliseret, og der forekommer situationer med sårbarhed over for belastning og afhængighed af støtte fra staten. I den forbindelse udgør Økofin-Rådets aftale af 9. maj 2010 og indførelsen af finansielle stopklodser vigtige foranstaltninger med det formål at sikre stabiliteten i euroområdet og EU's økonomier.

På denne baggrund iværksatte Kommissionen det første europæiske halvår for samordning af den økonomiske politik med den årlige vækstundersøgelse den 12. januar 2011. Det europæiske halvår vil give mulighed for at afstemme timingen og vurderingen af stabilitets- og konvergensprogrammerne om makroøkonomiske udsigter og finanspolitiske planer med de nationale reformprogrammer om udviklingen hen imod målene for Europa 2020. I den årlige vækstundersøgelse sættes der fokus på en integreret fremgangsmåde, som omfatter behovet for en stram finanspolitisk konsolidering til forbedring af den økonomiske stabilitet, arbejdsmarkedsreformer med henblik på større beskæftigelse og vækstfremmende foranstaltninger. Alle medlemsstaterne, især dem, der er omfattet af proceduren i forbindelse

med uforholdsmæssigt store underskud, bør fastholde væksten i de offentlige udgifter under den mellemfristede vækst i BNP og opprioritere bæredygtige vækstvenlige udgifter på områder som forskning, uddannelse og energi. Medlemsstater, der er omfattet af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, bør fremlægge deres udgiftsprogrammer og de mere generelle foranstaltninger, de har til hensigt at træffe for at nedbringe deres uforholdsmæssigt store underskud. Endelig må medlemsstater, der står over for meget store strukturelle budgetunderskud, en meget høj offentlig gæld eller en alvorlig finansiell nødsituation fremrykke deres bestræbelser i 2011. Viser den økonomiske vækst eller indtægterne sig at være højere end forventet, bør den finanspolitiske konsolidering fremskyndes.

2. DEN AKTUELLE SITUATION MED HENSYN TIL PROCEDUREN I FORBINDELSE MED UFORHOLDSMÆSSIGT STORE UNDERSKUD I MEDLEMSSTATERNE

I øjeblikket er alle medlemsstater undtagen Estland, Luxembourg og Sverige omfattet af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Efter den positive vurdering af de foranstaltninger, som de pågældende medlemsstater har truffet, er proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud nu suspenderet for nitten medlemsstater¹. På baggrund af de i øjeblikket foreliggende oplysninger ser det ud til, at de fleste er godt på vej til at nedbringe deres underskud i overensstemmelse med Rådets henstillinger. Til trods for den positive aktuelle vurdering mener Kommissionen imidlertid, at der stadig består en række risici i nogle af de pågældende medlemsstater.

Med hensyn til de resterende medlemsstater har Kommissionen nu gennemført en vurdering af de foranstaltninger, der er truffet af Cypern, Finland, Bulgarien og Danmark i overensstemmelse med artikel 9, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1467/97² (se afsnit 3 og bilaget). For så vidt angår Irland, hvorom Rådet udstedte sin seneste henstilling efter artikel 126, stk. 7, den 7. december, vil Kommissionen foretage en lignende vurdering efter fristen den 7. juni som anført i denne henstilling.

Som krævet i stabilitets- og vækstpagten overvåger Kommissionen fortsat budgetudviklingen nøje, og den vil vedtage de nødvendige henstillinger, således at Rådet kan træffe yderligere foranstaltninger i henhold til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på ethvert tidspunkt, hvor en medlemsstat ikke gennemfører foranstaltninger, eller hvor foranstaltningerne viser sig at være utilstrækkelige, jf. traktaten og forordning (EF) nr. 1467/97.

I Kommissionens prognose fra efteråret 2010 forventes det offentlige underskud at falde fra 6,8 % af BNP i 2010 til 5,1 % af BNP i 2011 i EU og fra 6,3 % til 4,6 % i euroområdet. Medlemsstaternes finanspolitiske indsats, udtrykt som forbedringen i det strukturelle underskud (underskuddet minus konjunkturvirkningen og midlertidige politiske foranstaltninger), anslås til at udgøre 1 procentpoint af BNP i EU (1,1 procentpoint i euroområdet) i 2011. Vægten på strukturelle (dvs. vedvarende) foranstaltninger er vigtig på

¹ For hver medlemsstat blev vurderingen af de foranstaltninger, der var truffet efter fristen på seks måneder i henstillingerne, meddelt Rådet. Alle Kommissionens meddelelser og andre dokumenter vedrørende proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud for hver medlemsstat (tidligere og igangværende) kan ses på:

http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

² EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6.

baggrund af Rådets henstilling om, at medlemsstaterne bør bringe det offentlige underskud ned under 3 % af BNP på en troværdig og holdbar måde.

Nogle medlemsstater (Tyskland, Nederlandene, Finland, Bulgarien og Malta) forventes at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud inden for prognoseperioden og senest ved udløbet af de respektive tidsfrister, som Rådet har fastsat, eller endog før. I de fleste tilfælde vil den finanspolitiske indsats i 2011 (i betydelig grad) overstige den gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats, som Rådet anbefalede inden for rammerne af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. I Østrig og Danmark forventes underskuddet at ligge tæt på referenceværdien allerede i 2012, altså et år før den frist, der er fastsat af Rådet. I Østrig vil yderligere foranstaltninger i december bringe underskuddet endnu tættere på referenceværdien.

I de fleste tilfælde er forbedringen i den strukturelle saldo i 2011 stort set i overensstemmelse med den anbefalede finanspolitiske indsats, der på grund af de særlige omstændigheder for det meste blev udtrykt som et årligt gennemsnit indtil tidsfristen for korrektionen. I 2011 forventes forbedringen i den strukturelle saldo i Portugal, Spanien, Frankrig og Rumænien at ligge over den krævede gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats. For Det Forenede Kongeriges vedkommende forventes en forbedring i den strukturelle saldo i overensstemmelse med den krævede gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats. På grundlag af de foreliggende oplysninger ser det ud til, at den resterende gennemsnitlige årlige indsats, der er nødvendig for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2012 i Rumænien, i 2013 i Portugal, Spanien og Frankrig samt i finansåret 2014/15 i Det Forenede Kongerige, vil være inden for rækkevidde.

I Italien og Slovenien ligger forbedringen af den strukturelle saldo i både 2010 og 2011 noget under den krævede gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats, og det offentlige underskud er højere end forventet i den seneste opdatering af stabilitetsprogrammet (især i Slovenien). Den resterende gennemsnitlige årlige indsats, der er nødvendig for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2012 i Italien og senest i 2013 i Slovenien, ser ud til at være begrænset og inden for rækkevidde. I Slovakiets tilfælde viste budgetudviklingen i 2010 sig at være langt værre end forventet i den seneste opdatering af stabilitetsprogrammet. 2011-budgettet indeholder imidlertid en omfattende pakke af konsolideringsforanstaltninger, som forventes at bringe den finanspolitiske konsolidering tilbage på rette kurs. Hvad angår Den Tjekkiske Republik anbefalede Rådet for 2010 et mål for den offentlige saldo, som ifølge efterårsprognosen vil blive nået, efterfulgt af et lidt hurtigere fald i underskuddet end forventet i den seneste opdatering af konvergensprogrammet takket være de bedre konjunkturer. Selv om forbedringen i den strukturelle saldo i 2011 ligger under den krævede gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats, er den yderligere årlige gennemsnitlige finanspolitiske indsats, der er nødvendig for at bringe underskuddet ned til 3 % af BNP inden for fristen, bestemt inden for rækkevidde.

I fortsættelse af prognosen fra efteråret 2010 vedtog Cypern og Letland yderligere foranstaltninger, som vil bringe budgetsituationen i overensstemmelse med Rådets henstillinger. For Litauens vedkommende omfatter prognosen endnu ikke virkningen af en særklausul i budgettet, som vil udløse et tillægsbudget, såfremt målene i forbindelse med underskudsproceduren skulle blive bragt i fare. For Belgiens vedkommende (hvor budgetresultatet for 2010 var bedre end forventet) indeholder prognosen endnu ikke budgettet for 2011, men myndighederne har i mellemtiden bebudet, at de ønsker at bringe underskuddet ned under 4 % i 2011, hvilket er bedre end planlagt i den seneste opdatering af stabilitetsprogrammet.

Hvad angår Grækenland vedtog Rådet i maj 2010 en revideret afgørelse efter artikel 126, stk. 9, og artikel 136 i TEUF, hvori landet blev pålagt at træffe foranstaltninger til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2014. Grækenland bør nå et underskud på 8 % af BNP i 2010, 7,6 % i 2011, 6,5 % i 2012, 4,9 % i 2013 og 2,6 % i 2014. Til det formål skal der i perioden 2009-2014 opnås en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 10 % af BNP. I sin meddelelse af 9. december konkluderede Kommissionen, at Grækenland i tilfredsstillende grad er i færd med at efterleve Rådets afgørelse fra maj.

I betragtning af prognosen fra efteråret 2010 og de efterfølgende oplysninger efter offentliggørelsen af prognosen mener Kommissionen som helhed ikke, at de foranstaltninger, der er truffet af nogen af ovennævnte medlemsstater til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud, er utilstrækkelige.

For de medlemsstater, hvor den finanspolitiske indsats i 2011 (og i givet fald i 2010) skulle ligge under den krævede årlige gennemsnitlige indsats, ser den yderligere indsats i resten af konsolideringsperioden bestemt ud til at være inden for rækkevidde. Jo større den krævede budgettilpasning er, desto mere presserende er imidlertid behovet for at undgå enhver forsinkelse og for at fremrykke de nødvendige budgetforanstaltninger.

Kommissionen opfordrer især de medlemsstater, hvor tilpasningsindsatsen hidtil har ligget under den gennemsnitlige årlige indsats, som Rådet har anbefalet, til at fremskynde deres konsolideringsindsats og om nødvendigt understøtte deres konsolideringsstrategi gennem bebudelse af afgørende, konkrete og strukturelle foranstaltninger, særlig i forbindelse med udarbejdelsen af de stabilitets- og konvergensprogrammer, der skal forelægges for Rådet og Kommissionen i april i forbindelse med det nye europæiske halvår.

For Ungarns vedkommende forventedes der i efterårsprognosen et underskud på 4,7 % af BNP i 2011. Engangsvirkningen af de derefter vedtagne ændringer i pensionssystemet kan imidlertid bringe det nominelle budgetunderskud ned under 3 % af BNP i 2011. Den strukturelle saldo forværres imidlertid fortsat i 2011, hvilket kan medføre, at budgettet igen udviser et underskud på omkring 5 % af BNP i 2012, hvis der ikke træffes yderligere foranstaltninger. Der vil være behov for en yderligere stor konsolideringsindsats, begyndende i 2011, for at sikre en holdbar korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2011, som er den tidsfrist, der er fastsat af Rådet. I Polen forventes underskuddet for 2010 at ligge på 7,9 %, hvilket er 1,0 procentpoint højere end forventet i konvergensprogrammet fra 2010, og der kan ikke konstateres en strukturel forbedring. I kølvandet på prognosen fra efteråret 2010 bebudede Polen yderligere foranstaltninger, som - hvis de vedtages - stort set skulle kunne sikre, at den finanspolitiske indsats i 2011 vil være i overensstemmelse med den anbefalede gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats. Der vil være behov for endnu en stor konsolideringsindsats i perioden mellem 2011 og 2012 for at bringe det offentlige underskud ned under 3 % af BNP i 2012, som er den tidsfrist, der er fastsat af Rådet. På baggrund af ovenstående har kommissær Olli Rehn sendt en skrivelse til Ungarn og Polen, hvori disse lande anmodes om at genbekræfte deres tilsagn om fuldt ud at overholde Rådets henstillinger og snarest give meddelelse om de nødvendige permanente, konkrete og specifikke foranstaltninger, som kan understøtte dette tilsagn.

3. VURDERING AF DE FORANSTALTNINGER, DER ER TRUFFET I CYPERN, FINLAND, BULGARIEN OG DANMARK

I overensstemmelse med artikel 9, stk. 3, i Rådets forordning 1467/97, hvori det hedder, at når fristen for, at en medlemsstat træffer foranstaltninger i henhold til en henstilling efter artikel 126, stk. 7, i traktaten, er udløbet, "*.....meddeler Kommissionen Rådet, om den finder, at de trufne foranstaltninger – under forudsætning af at de gennemføres fuldt ud, og at den økonomiske udvikling følger prognoserne – forekommer tilstrækkelige til at sikre fyldestgørende fremskridt i retning af korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud inden for de frister, Rådet har sat*", foretages der i dette afsnit (og i bilaget til denne meddelelse) en vurdering af de foranstaltninger, der er truffet af Cypern, Finland, Bulgarien og Danmark som reaktion på Rådets henstilling af 13. juli 2010 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør. Disse henstillinger var baseret på Kommissionens prognose fra foråret 2010 og på de aftalte principper for den finanspolitiske exitstrategi. Rådet fastsatte den 13. januar 2011 som frist for at træffe virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på henstillingerne.

I henhold til forordning (EF) nr. 1467/972 og den reviderede adfærdskodeks³ bør en medlemsstat anses for at have truffet virkningsfulde foranstaltninger, hvis den har handlet i overensstemmelse med henstillingen efter artikel 126, stk. 7, i TEUF. I henhold til adfærdskodeksen bør der ved vurderingen af, om der er truffet virkningsfulde foranstaltninger, bl.a. tages hensyn til, om den berørte medlemsstat har opnået den årlige forbedring af sin konjunkturkorrigerede saldo – fraregnet engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger – som oprindeligt henstillet af Rådet. Det præciseres endvidere, at hvis de konstaterede tilpasninger viser sig at være mindre end henstillet, bør der foretages en omhyggelig analyse af grundene hertil. I tilfælde af en flerårig tilpasning bør vurderingen ifølge adfærdskodeksen navnlig fokusere på de foranstaltninger, der er truffet for at sikre en hensigtsmæssig finanspolitisk tilpasning i året efter, at det uforholdsmæssigt store underskud er konstateret.

På denne baggrund har Kommissionen gennemført en vurdering af de foranstaltninger, som Cypern, Finland, Bulgarien og Danmark har truffet som reaktion på Rådets henstillinger af 13. juli 2010. På grundlag af de i øjeblikket foreliggende oplysninger ser det ud til, at Cypern, Finland, Bulgarien og Danmark har truffet foranstaltninger, der udgør fyldestgørende fremskridt i retning af korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud inden for de frister, Rådet har sat. Kommissionen mener derfor, at der for disse landes vedkommende ikke er behov for at tage yderligere skridt som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på nuværende tidspunkt. De landespecifikke afsnit i bilaget til denne meddelelse indeholder en nærmere gennemgang af denne vurdering.

Kommissionen vil fortsat nøje overvåge budgetudviklingen i Cypern, Finland, Bulgarien og Danmark i overensstemmelse med traktaten og bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten.

³ "Specifikationer om gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten og retningslinjer for stabilitets- og konvergensprogrammernes indhold og form" som godkendt af Økofin-Rådet den 10. november 2009 findes på følgende websted:
http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/legal_texts/index_en.htm.

BILAG

1. CYPERN

1.1. Proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og de seneste henstillinger

Ifølge indberetningen i april 2010 som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud lå det offentlige underskud i Cypern på 6,1 % af BNP i 2009 i forhold til et overskud på 0,9 % i 2008. Dette skyldtes en alvorlig økonomisk afmatning og diskretionære foranstaltninger som reaktion på den økonomiske afmatning (i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan), men også forholdsvis store sammensætningseffekter som følge af et langt mindre skatte- og afgiftsbaseret mønster for væksten i BNP. Parallelt hermed lå den offentlige bruttogæld på 56,2 % af BNP, hvilket er under referenceværdien på 60 % af BNP, men dog repræsenterer en stigende tendens. På baggrund heraf fastslog Rådet den 13. juli 2010, at der bestod et uforholdsmæssigt stort underskud, og rettede henstillinger til Cypern i overensstemmelse med artikel 126, stk. 7, i TEUF med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud til ophør senest i 2012⁴. Rådet fastsatte i sine henstillinger, at der skulle træffes virkningsfulde foranstaltninger senest den 13. januar 2011.

Det blev navnlig henstillet til Cypern at bringe det offentlige underskud ned under 3 % af BNP på en troværdig og holdbar måde ved at træffe foranstaltninger på mellemlang sigt. Med henblik herpå skulle Cypern specielt: a) træffe de nødvendige foranstaltninger til at nedbringe underskuddet i 2010 til højst 6 % af BNP og fastlægge en udgiftsdrevet konsolideringsstrategi med det formål at bringe underskuddet ned under referenceværdien senest i 2012, b) med henblik herpå tilstræbe en gennemsnitlig årlig finanspolitisk indsats på mindst 1½ % af BNP i perioden 2011-2012, hvilket også burde bidrage til igen at få den offentlige bruttogældskvote til at falde i retning af referenceværdien i et tilfredsstillende tempo ved at genskabe et passende primært overskud, og c) præcisere og strengt gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2012, hvis konjunkturerne tillader det, og fremskynde nedbringelsen af underskuddet, hvis de økonomiske eller budgetmæssige vilkår viser sig at blive bedre end forventet på nuværende tidspunkt.

For at begrænse de risici, der knytter sig til tilpasningen, blev der opfordret til en styrkelse af den bindende karakter af Cyperns mellemfristede budgetramme og til en forbedring af overvågningen af budgetgennemførelsen igennem hele året. Det blev desuden henstillet til de cypriotiske myndigheder, at de skulle forbedre de offentlige finansers langsigtede holdbarhed ved at gennemføre reformforanstaltninger til kontrol af udgifterne på pensions- og sundhedsområdet med det formål at begrænse den forventede stigning i de aldersrelaterede udgifter. Endelig blev det henstillet til Cypern, at det ud over den finanspolitiske indsats burde udnytte enhver mulighed, herunder som følge af bedre økonomiske vilkår, for at fremskynde mindskelsen af bruttogældskvoten i retning af referenceværdien på 60 % af BNP.

Rådet fastsatte den 13. januar 2011 som frist for Cypern til at tage virkningsfulde skridt til at nedbringe underskuddet i 2010 til højst 6 % af BNP og fastlægge en udgiftsdrevet

⁴ Alle dokumenter vedrørende proceduren i forbindelse med det uforholdsmæssigt store underskud i Cypern findes på følgende websted:
http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/cyprus_en.htm

konsolideringsstrategi med det formål at bringe underskuddet ned under referenceværdien senest i 2012 ved at sikre en gennemsnitlig årlig finanspolitisk indsats på mindst 1½ % af BNP i perioden 2011-2012.

Kommissionen foretager sin vurdering af de foranstaltninger, der er truffet, efter at regeringen den 16. december vedtog 2011-budgettet sammen med en pakke af finanspolitiske konsolideringsforanstaltninger, og støtter sig i den forbindelse til Kommissionens prognose fra efteråret 2010, hvori der er taget højde for budgetudkastet.

1.2. Vurdering af de trufne foranstaltninger

I Kommissionens prognoser fra efteråret 2010 blev det på grundlag af de oplysninger, der forelå på det tidspunkt – herunder budgetudkastet – anslået, at budgetunderskuddet så ud til at have stabiliseret sig i 2010 på et niveau svarende til det foregående år, dvs. 5,9 % af BNP, idet en marginal stigning i indtægterne er blevet fuldstændig udlignet af en stigning i udgifterne. De nylig offentliggjorte kassedata for statens og de administrerede fondes konsoliderede regnskaber i perioden januar-november 2010 ser imidlertid ud til at understøtte overslaget vedrørende et lavere end forventet budgetunderskud, idet de viser en nedbringelse af underskuddet på 0,5 procentpoint i samme periode i 2009.

Kommissionen konkluderer derfor, at budgetresultatet i 2010 forventes at være i overensstemmelse med Rådets henstilling om at nedbringe underskuddet i 2010 til højst 6 % af BNP. Eftersom de økonomiske vilkår har vist sig at være bedre end forventet på det tidspunkt, hvor Rådet udstedte sine henstillinger, skete der endvidere en mindre fremskyndelse af nedbringelsen af underskuddet.

På grundlag af det budgetudkast for 2011, som forelå på det tidspunkt, blev der i Kommissionens prognose fra efteråret 2010⁵ fremskrevet et underskud på 5,7 % af BNP i 2011.

På grundlag af et anslået underskud for 2010 på lige under 6 % af BNP fastsættes der i finansloven for 2011⁶ et underskudsmål på 5,4 % af BNP. På indtægtssiden rummer budgettet ingen yderligere foranstaltninger, bortset fra udfasningen af skattelempelsen, som var et led i de stimulerende foranstaltninger, og harmoniseringen af punktafgifter på olieprodukter, som har været gældende siden juli 2010. Disse opvejes imidlertid delvis af en nedgang i andre løbende indtægter. På udgiftssiden tilstræber budgettet besparelser gennem en reduktion af driftsudgifterne samt tilbageholdenhed med hensyn til offentlige investeringer og arbejdspladser. Disse elementer opvejes imidlertid fuldt ud af en stigning i de offentlige lønudgifter, rentebetalinger og sociale udgifter.

Med henblik på at reducere budgetunderskuddet til 4,5 % af BNP i overensstemmelse med Rådets henstillinger fra juli sidste år om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud (proceduren efter artikel 126, stk. 7) til ophør vedtog de cypriotiske myndigheder en finanspolitisk konsolideringspakke sammen med vedtagelsen af budgettet. Som beskrevet i brevet fra finansminister Stavrakis til kommissær Olli Rehn den 7. januar 2011 anslår myndighederne konsolideringen som resultat af denne pakke til 1 procentpoint af BNP, hvoraf 0,6 procentpoint af BNP er på indtægtssiden og af permanent karakter. Koalitionsparterne har

⁵ Kommissionens prognoser fra efteråret 2010 blev offentliggjort den 29. november 2010. Skæringsdagen for indsendelse af data var den 15. november 2010.

⁶ Finansloven for 2011 blev vedtaget af parlamentet den 16. december 2010.

desuden aftalt et supplerende sæt foranstaltninger, som parlamentet vil få forelagt til godkendelse i februar 2011. Myndighederne anslår, at dette vil give en yderligere konsolidering på 0,6 procentpoint af BNP i 2011 både som følge af indtægtsunderstøttende og udgiftsbegrænsende foranstaltninger.

Kommissionens prognose fra efteråret 2010 tager ikke højde for den nylig vedtagne pakke af konsolideringsforanstaltninger, fordi denne ikke forelå på skæringsdagen for indsendelse af data. Denne prognose indebærer en forbedring i den strukturelle saldo (den konjunkturkorrigerede saldo minus engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger) på $\frac{3}{4}$ procentpoint af BNP i 2011 efter en neutral indvirkning i 2010. Vedtagelsen af ovennævnte finansielle konsolideringspakke vil i sig selv forbedre både den overordnede og den strukturelle saldo med 1 procentpoint af BNP. Vedtagelsen af det supplerende sæt foranstaltninger, som endnu ikke er vedtaget, og som tegner sig for 0,6 procentpoint af BNP, forventes at have en tilsvarende virkning. Forbedringen af den overordnede og den strukturelle saldo i 2011 vil som helhed ligge på omkring $2\frac{1}{4}$ procentpoint af BNP. Takket være basisvirkningen af det lavere end forventede underskudsresultat i 2010 (0,4 procentpoint af BNP lavere) forventes det således, at den overordnede saldo udgør $3\frac{3}{4}$ % af BNP i 2011.

Der er imidlertid risici forbundet med opnåelsen af underskudsmålene, hovedsagelig som følge af den almindelige praksis med at vedtage tillægsbudgetter i løbet af året. Skred i de sociale overførsler som følge af et pres for at vedtage foranstaltninger til at dæmpe virkningen af de indirekte skattestigninger og virkningen af lønindekseringen (COLA) på de offentlige lønudgifter – i tilfælde af en højere end forventet stigning i inflationen – udgør også en betydelig risiko. Der består endvidere risici i forbindelse med den budgetmæssige virkning af bebudede, men endnu ikke vedtagne konsolideringsforanstaltninger som følge af pres fra de berørte parter.

På baggrund heraf konkluderer Kommissionen, at Cypern har sikret en finanspolitisk indsats på mindst $1\frac{1}{2}$ procentpoint af BNP i 2011 og har truffet virkningsfulde foranstaltninger til at bringe den nuværende situation med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2012. Størstedelen af de finanspolitiske konsolideringsforanstaltninger, som Cypern har vedtaget, har imidlertid ligget på indtægtssiden til trods for Rådets henstilling om en udgiftsdrevet konsolideringsstrategi.

I prognosen fra efteråret 2010 anslår Kommissionens tjenestegrene, at Cyperns bruttogældskvote vil stige til 65,2 % i 2011 som følge af et højere primært underskud. De cypriotiske myndigheder forventer, at den offentlige gæld vil stige til næsten 62 % af BNP i 2010 i forhold til 58 % i 2009, hovedsagelig som følge af den negative virkning af det primære underskud. For 2011 forventer myndighederne en mindre stigning i gældskvoten til 63,8 %, igen som følge af det primære underskud. Vedtagelsen af den finanspolitiske konsolideringspakke forventes imidlertid at stabilisere gældskvoten i 2011 på samme niveau som i 2010 gennem begrænsningen af det primære underskud. Fortsættelsen af konsolideringsforanstaltningerne i 2012 skulle sammen med den hurtigere vækst bidrage til igen at få gælden ind på en faldende tendens.

I lyset af Kommissionens fremskrivninger og de foranstaltninger, der er truffet efter skæringsdatoen for prognosen, forventes Cypern at bringe den offentlige bruttogældskvote tilbage på en faldende kurs inden for prognoseperioden.

Endelig er der ikke meldt om fremskridt med hensyn til at styrke den finanspolitiske styring, såsom en fremskyndelse af gennemførelsen og styrkelsen af den bindende karakter af Cyperns treårige mellemfristede budgetrammer. Planerne om yderligere reformer af pensionssystemet drøftes stadig.

1.3. Konklusioner

På grundlag af de foreliggende oplysninger ser det ud til, at Cypern har truffet foranstaltninger med tilstrækkeligt potentiale til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud inden for den frist, Rådet har fastsat. Cypern har især truffet foranstaltninger til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2012 og har samtidig sikret en tilstrækkelig finanspolitisk indsats i 2011 i overensstemmelse med Rådets henstillinger.

Der er imidlertid risici forbundet med at nå underskudsmålene, hovedsagelig som følge af den almindelige praksis med at vedtage tillægsbudgetter i løbet af året, men også på grund af eventuelle skred i de sociale overførsler og virkningen af lønindekseringen (COLA) på de offentlige lønninger. På baggrund af disse risici må de cypriotiske myndigheder nøje overvåge budgetudviklingen og være parat til at træffe korrigerende foranstaltninger, såfremt nogen af disse risici skulle blive til virkelighed.

Kommissionen er endvidere af den opfattelse, at Cypern må være mere effektiv med hensyn til at styrke den bindende karakter af landets mellemfristede budgetramme og indføre foranstaltninger, der tager sigte på at tackle den langsigtede holdbarhed af Cyperns offentlige finanser i overensstemmelse med Rådets henstillinger.

På baggrund af ovenstående vurdering finder Kommissionen, at det ikke på nuværende tidspunkt er nødvendigt at tage yderligere skridt som led i den procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er indledt over for Cypern. Kommissionen vil fortsat nøje overvåge budgetudviklingen i Cypern i overensstemmelse med traktaten og vækst- og stabilitetspagten.

Tabel: Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2008	2009	2010	2011
Realt BNP (% ændring)	KOM	3,6	-1,7	0,5	1,5
	CY	3,6	-1,7	0,6	1,5
	SP	3,6	-1,7	0,5	1,5
Outputgab (% af potentielt BNP)	COM ²	3,1	-1,2	-2,2	-1,8
	CY	-	-	-	-
	SP ¹	2,9	-1,3	-2,4	-2,5
Offentlig saldo (% af BNP)	KOM	0,9	-6,0	-5,9	-5,7
	CY	0,9	-6,0	-5,9	-5,4
	SP	0,9	-6,1	-6,0	-4,5
Primær saldo (% af BNP)	KOM	3,7	-3,4	-3,6	-3,3
	CY	3,7	-3,4	-3,6	-3,0
	SP	3,7	-3,6	-3,7	-2,1
Konjunkturkorrigeret saldo (% af BNP)	KOM	-0,3	-5,5	-5,1	-5,0
	CY	-	-	-	-
	SP ¹	-0,2	-5,6	-5,1	-3,5
Strukturel saldo ³ (% af BNP)	KOM	-0,3	-5,7	-5,7	-5,0
	CY	-	-	-	-
	SP	-0,2	-5,6	-5,2	-3,6
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	KOM	48,3	58,0	62,2	65,2
	CY	48,3	58,0	61,9	63,8
	SP	48,4	56,2	61,0	63,2

Anm.:

1 Outputgab og konjunkturkorrigerede saldi i henhold til programmerne som genberegnet af Kommissionen på basis af oplysningerne i programmerne.

2 Baseret på en skønnet potentiel vækst på henholdsvis 2,5%, 1,5%, 1,1% og 1,1% i perioden 2009-2012.

3 Konjunkturkorrigeret saldo ekskl. engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger. Engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger udgør 0,3% af BNP i 2009 og 0,7% i 2010; alle underskudsformindskende).

Kilde:

Opdatering af stabilitetsprogrammet (SP) fra april 2010; Kommissionens prognoser fra efteråret 2010 (KOM); beregninger foretaget af Kommissionens tjenestegrene.

2. FINLAND

2.1. Proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og de seneste henstillinger

Virkningen af den økonomiske afmatning og en diskretionær finanspolitisk stimulerende foranstaltning medførte en forværring af de offentlige finanser i Finland. Ifølge finansministeriets indberetning fra april 2010 som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud sigtede myndighederne mod et offentligt underskud på 4,1 % af BNP i 2010. Kommissionens forårsprognose fremskrev et lidt mindre underskud på 3,8 % af BNP i 2010. På den baggrund fastslog Rådet den 13. juli 2010, at der forelå et

uforholdsmæssigt stort underskud, og rettede henstillinger til Finland i overensstemmelse med artikel 126, stk. 7, i TEUF med henblik på at bringe denne situation til ophør senest i 2011⁷. Rådet fastsatte i sine henstillinger, at der skulle træffes virkningsfulde foranstaltninger senest den 13. januar 2011.

Rådet henstillede til Finland at bringe det offentlige underskud ned under 3 % af BNP på en troværdig og holdbar måde. Med henblik herpå burde de finske myndigheder specielt a) gennemføre de finanspolitiske foranstaltninger i 2010 som planlagt i den seneste opdatering af stabilitetsprogrammet, samtidig med at det sikres, at den forventede overskridelse af referenceværdien på 3 % af BNP fortsat holdes under kontrol og er af midlertidig karakter, b) sikre, at der gøres en finanspolitisk indsats på mindst 0,5 % af BNP i 2011, og c) præcisere de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre den planlagte korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud i 2011.

Rådet opfordrede desuden Finland til at sikre, at budgetkonsolideringen i retning af det mellemfristede mål for budgetstillingen, dvs. et strukturelt overskud på 0,5 % af BNP, fastholdes efter korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud.

Kommissionen foretager sin vurdering af de foranstaltninger, der er truffet, på grundlag af Kommissionens prognose fra efteråret 2010, hvori der er taget højde for budgetforanstaltningerne i 2011, samt finansministeriets opdaterede prognose fra den 20. december 2010.

2.2. Vurdering af de trufne foranstaltninger

Efter forværringen af de offentlige finanser fra store offentlige overskud til et underskud på 2,5 % i 2009 blev det i indberetningen fra april 2010 som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud fremskrevet, at underskuddet ville vokse yderligere til 4,1 % af BNP i 2010. I de seneste prognoser fra både Kommissionen og myndighederne forventes der imidlertid en langt mere begrænset vækst i underskuddet i 2010. Som følge af det solide opsving i den økonomiske aktivitet, der er konstateret siden andet kvartal af 2010, har de forskellige prognoser fra Kommissionen og myndighederne opjusteret de økonomiske og finanspolitiske udsigter for 2010 og desuden for de efterfølgende år. Selv om der efter indledningen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud ikke blev bebudet nogen større nye skatte- eller udgiftsforanstaltninger specielt for 2010, har forbedringen i den økonomiske situation automatisk øget skatteindtægterne. I Kommissionens prognose fra efteråret 2010 forventes en underskudskvote på 3,1 % af BNP i 2010, hvilket igen vil forbedre udsigterne for de følgende år i forhold til det, der blev forventet i foråret 2010. Dette er et betydeligt bedre resultat end det underskud på 4,1 % af BNP, der var målet i myndighedernes indberetning fra april 2010 som led i underskudsproceduren, som lå til grund for Rådets henstillinger af 13. juli 2010. I finansministeriets seneste opdaterede prognose fra december 2010 forventes underskuddet ligeledes at ligge på 3,2 % af BNP i 2010 (i indberetningen fra oktober 2010 som led i underskudsproceduren forventedes et underskud på 3,3 % af BNP).

Finanspolitikken var som helhed ekspansiv i 2010. I Kommissionens prognose fra efteråret 2010 anslås det, at den strukturelle saldo er svækket med 1 procentpoint i 2010, hvilket

⁷ Alle dokumenter vedrørende proceduren i forbindelse med det uforholdsmæssigt store underskud i Finland findes på følgende websted:

http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/finland_en.htm

afspejler andelen af det finanspolitisk stimulerende program, der blev gennemført i det år. Det stimulerende program blev gennemført som planlagt i den seneste opdatering af stabilitetsprogrammet fra februar 2010 og desuden som henstillet af Rådet.

Kommissionen konkluderer derfor, at Finland har fulgt Rådets henstillinger og sikret, at den forventede overskridelse af referenceværdien på 3 % af BNP fortsat holdes under kontrol og er af midlertidig karakter.

For 2011 er udsigterne for underskuddet blevet betydeligt bedre siden opdateringen af stabilitetsprogrammet fra februar 2010, hvori der forventedes et underskud på 3,0 % af BNP i det år. I Kommissionens prognose fra efteråret 2010 forventes et underskud på 1,6 % af BNP i 2011. I deres seneste prognose fra den 20. december 2010 forventer myndighederne en underskudskvote på 1,3 % (i indberetningen fra oktober 2010 som led i underskudsproceduren var målet ligeledes et underskud på 1,4 %). En vigtig del af denne forbedring i forhold til prognoserne fra foråret 2010 kan forklares ved det bedre end forventede økonomiske og finanspolitiske resultat i 2010, som har eftervirkninger i 2011. Der er imidlertid også blevet gennemført en række diskretionære skattestigninger i løbet af 2010, hvilket har forbedret den offentlige saldo med ca. 0,6 % af BNP i 2011. Mens der ikke er bebudet nogen ekstraordinære budgetnedskæringer, forventes væksten i udgifterne desuden at blive afdæmpet, idet nogle af investeringsprojekterne i forbindelse med den tidligere stimulerende pakke gradvis udfases, og de lokale myndigheder formentlig vil reagere på finansieringsbegrænsninger ved at gennemføre besparelser i deres budgetter. Både de centrale og de lokale myndigheder gennemfører fortsat langsigtede programmer for at øge produktiviteten i den offentlige sektor, hvilket også burde medføre en række besparelser i personaleudgifterne.

Kommissionens prognose indebærer en forbedring af den strukturelle saldo med lidt under 1 procentpoint i 2011. Dette overslag svarer stort set til en bottom-up-måling af størrelsen af de diskretionære finanspolitiske foranstaltninger i 2011.

På denne baggrund konkluderer Kommissionen, at Finland har sikret en finanspolitisk indsats på mindst ½ procentpoint af BNP i 2011 og truffet virkningsfulde foranstaltninger til at bringe den nuværende situation med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2011.

2.3. Konklusioner

Ud fra de aktuelle oplysninger ser det ud til, at Finland har truffet foranstaltninger med tilstrækkeligt potentiale til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud inden for den frist, Rådet har fastsat. Finland har især truffet foranstaltninger til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2011 og har samtidig sikret en tilstrækkelig finanspolitisk indsats i 2011 i overensstemmelse med Rådets henstillinger.

På baggrund af ovenstående vurdering finder Kommissionen, at det ikke på nuværende tidspunkt er nødvendigt at tage yderligere skridt som led i den procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er indledt over for Finland. Kommissionen vil fortsat nøje overvåge budgetudviklingen i Finland i overensstemmelse med traktaten og stabilitets- og vækstpagten.

Tabel: Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2008	2009	2010	2011	2012
Realt BNP (% ændring)	KOM	0,9	-8,0	2,9	2,9	2,3
	FI	0,9	-8,0	3,2	2,9	2,7
	SP	1,0	-7,6	0,7	2,4	3,5
Outputgab (% af potentielt BNP)	KOM	3,7	-6,0	-5,0	-4,0	-3,5
	FI	-	-	-	-	-
	SP	3,6	-5,0	-5,2	-4,3	-2,5
Offentlig saldo (% af BNP)	KOM	4,2	-2,5	-3,1	-1,6	-1,2
	FI	4,2	-2,7*	-3,2	-1,3	-0,6
	SP	4,4	-2,2	-3,6	-3,0	-2,3
Primær saldo (% af BNP)	KOM	5,6	-1,3	-1,8	-0,3	0,4
	FI	-	-	-	-	-
	SP	5,9	-0,8	-2,3	-1,2	-0,2
Konjunktur- korrigeret saldo (% af BNP)	KOM	2,4	0,6	-0,6	0,4	0,6
	FI	-	-	-	-	-
	SP	2,6	0,3	-1,1	-0,8	-1,0
Strukturel saldo (% af BNP)	KOM	2,4	0,6	-0,5	0,4	0,6
	FI	-	-	-	-	-
	SP	-	-	-	-	-
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	KOM	34,1	43,8	49,0	51,1	53,0
	FI	34,1	43,8	47,9	50,0	51,3
	SP	34,2	41,8	48,3	52,2	54,4

Kilde: KOM = Kommissionens prognose fra efteråret 2010; FI – finansministeriets opdaterede prognose af 20. december 2010; SP = stabilitetsprogram fra februar 2010.

*Anm.:** Det offentlige underskud ifølge indberetningen som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud var 2,5 % af BNP i 2009.

3. BULGARIEN

3.1. Proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og de seneste henstillinger

Virkningen af den økonomiske afmatning og udgiftsstigninger som følge af de store forpligtelser, som den afgående regering påtog sig forud for parlamentsvalget i midten af 2009, førte til en forværring af de offentlige finanser i Bulgarien. Sammen med et skift i retning af en mindre skatteintensiv vækstsammensætning resulterede dette i et offentligt underskud i Bulgarien på 3,9 % af BNP i 2009 i forhold til et overskud på 1,8 % i 2008⁸. På denne baggrund fastslog Rådet den 13. juli 2010, at der forelå et uforholdsmæssigt stort underskud, og rettede henstillinger til Bulgarien i overensstemmelse med artikel 126, stk. 7, i TEUF med henblik på at bringe denne situation til ophør senest i 2011⁹. Rådet fastsatte i sine henstillinger, at der skulle træffes virkningsfulde foranstaltninger senest den 13. januar 2011.

⁸ I forbindelse med indberetningen fra oktober 2010 som led i underskudsproceduren blev resultaterne for den offentlige saldo i 2008 og 2009 revideret til et overskud på henholdsvis 1,7 % og et underskud på 4,7 % af BNP. Hovedårsagerne hertil var bl.a. metodologiske ændringer med hensyn til indførelse af tidsjusteret kasseregistrering af visse skatteindtægter samt en række yderligere offentlige forpligtelser, som opstod i anden halvdel af 2010.

⁹ Alle dokumenter vedrørende proceduren i forbindelse med det uforholdsmæssigt store underskud i Bulgarien findes på følgende websted:

http://ec.europa.eu/economy_finance/sfp/deficit/countries/bulgaria_en.htm

Rådet henstillede især, at Bulgarien burde bringe det offentlige underskud ned under 3 % af BNP på en troværdig og holdbar måde senest i 2011. Med henblik herpå blev de bulgarske myndigheder opfordret til specielt at a) træffe de nødvendige foranstaltninger til at undgå en forværring af 2010-underskuddet ud over de forventede 3,8 % af BNP, b) sikre en finanspolitisk indsats på mindst ¾ % af BNP i 2011 og c) præcisere og gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for at opnå korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud i 2011. For at begrænse de risici, der er forbundet med tilpasningen, blev det henstillet til de bulgarske myndigheder at forbedre den finanspolitiske styring og gennemsigtighed ved at forstærke finansministeriets udgiftskontrol, styrke den bindende karakter af den mellemfristede budgetramme og forbedre overvågningen af budgetgennemførelsen igennem hele året.

Rådet fastsatte den 13. januar 2011 som frist for den bulgarske regering til at tage virkningsfulde skridt og til at præcisere foranstaltninger, der vil være nødvendige for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud.

Kommissionen foretager sin vurdering af de foranstaltninger, der er truffet, på grundlag af Kommissionens prognose fra efteråret 2010, hvori der er taget højde for de budgetforanstaltninger, der er planlagt i 2011-budgettet, og under hensyntagen til de supplerende oplysninger fra de bulgarske myndigheder i slutningen af december 2010 og januar 2011.

3.2. Vurdering af de trufne foranstaltninger

I Kommissionens prognose fra efteråret 2010 forventes den offentlige underskudskvote at falde til 3,8 % af BNP i 2010, fra 4,7 % af BNP i 2009, i overensstemmelse med det mål, der er fastsat i det reviderede 2010-budget, som ligger til grund for Kommissionens henstilling. Denne fremskrivning er foretaget på baggrund af stort set uændrede økonomiske udsigter siden Kommissionens prognose fra foråret 2010, som lå til grund for Rådets henstillinger af 13. juli 2010. Den omfatter endvidere en underskudsforøgende engangspost som følge af annulleringen af tredjelandes gæld (0,1 % af BNP) og omfatter en nedgang i løbende skatter og besparelser i kapitaludgifter i forhold til de planer, der er anført i det reviderede 2010-budget. I myndighedernes seneste prognose forventes en lidt bedre underskudskvote i 2010, nemlig 3,6 % af BNP. Kommissionens prognose tyder på en forbedring i den strukturelle saldo på omkring 1½ % af BNP i 2010.

Kommissionen konkluderer derfor, at budgetresultatet for 2010 forventes at være i overensstemmelse med Rådets henstilling om at nå et underskudsmål i 2010 på 3,8 % af BNP, som var fastsat i det reviderede 2010-budget.

For 2011 forventes der ifølge Kommissionens prognose fra efteråret 2010 et underskud på 2,9 % af BNP, svarende til et årligt fald i underskuddet på 0,9 % af BNP, hvilket er baseret på en antagelse om en uændret politik, en forventet forbedring i de økonomiske udsigter og en forsigtig vurdering af de planlagte finanspolitiske konsolideringsforanstaltninger i 2011-budgettet. Myndighederne forventer et lidt lavere underskud på 2,5 % af BNP, idet forskellen hovedsagelig forklares ved en mere optimistisk fremskrivning af den økonomiske aktivitet. De vil tilstræbe at nå dette finanspolitiske mål gennem en stigning i de offentlige indtægter opnået ved det forventede økonomiske opsving og indtægtsforøgende foranstaltninger samt en begrænsning af væksten i udgifterne og en bedre udgiftseffektivitet. I strukturelle termer tyder Kommissionens prognose på en forbedring af den strukturelle saldo på ¾ % af BNP i 2011.

De risici, der er forbundet med opnåelsen af underskudsmålet for 2011, angår hovedsagelig det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne for 2011. Et langsomme økonomisk opsving med en mindre indtægtstung vækstsammensætning kan resultere i en uventet indtægtsnedgang til trods for de konservative overslag over budgetindtægterne. På udgiftssiden kan lokalvalgene og præsidentvalget, der er planlagt til anden halvdel af 2011, skabe et yderligere udgiftspres. På baggrund af disse risici skal de bulgarske myndigheder nøje overvåge budgetudviklingen og være parat til at træffe korrigerende foranstaltninger, såfremt nogen af disse risici skulle blive til virkelighed.

På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen, at Bulgarien har sikret en finanspolitisk indsats på $\frac{3}{4}$ % af BNP og truffet virkningsfulde foranstaltninger til at bringe den nuværende situation med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør i 2011.

Endelig er der gjort visse fremskridt med hensyn til den finanspolitiske styring, og der er taget en række initiativer til at forbedre effektiviteten af de offentlige udgifter. Sammen med arbejdsmarkedets parter er der aftalt foranstaltninger med henblik på en yderligere reform af pensionssystemet på mellemlang til lang sigt, og der vil være behov for yderligere lovgivning for at gennemføre disse foranstaltninger.

3.3. Konklusioner

Ud fra de aktuelle oplysninger ser det ud til, at Bulgarien har truffet foranstaltninger med tilstrækkeligt potentiale til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud inden for den frist, Rådet har fastsat. Bulgarien har nemlig truffet de nødvendige foranstaltninger til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2011 ved at undgå en forværring af 2010-underskuddet ud over de planlagte 3,8 % af BNP og ved at foreskrive en tilstrækkelig finanspolitisk indsats i 2011-budgettet i overensstemmelse med Rådets henstillinger.

Kommissionen er endvidere af den opfattelse, at Bulgarien må være mere effektiv med hensyn til at styrke den bindende karakter af landets mellemfristede budgetramme i overensstemmelse med Rådets henstillinger.

På baggrund af ovenstående vurdering finder Kommissionen, at det ikke på nuværende tidspunkt er nødvendigt at tage yderligere skridt som led i den procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er indledt over for Bulgarien. Kommissionen vil fortsat nøje overvåge budgetudviklingen i Bulgarien i overensstemmelse med traktaten og stabilitets- og vækstpagten.

Tabel: Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2008	2009	2010	2011	2012
Realt BNP (% ændring)	KOM	6,2	-4,9	-0,1	2,6	3,8
	BG	6,2	-4,9	0,2	3,6	4,7
	KP	6,0	-4,9	0,3	3,8	4,8
Outputgab (% af potentielt BNP)	KOM	4,9	-2,9	-4,8	-4,2	-2,7
	BG	-	-	-	-	-
	KP	4,8	-3,5	-5,7	-4,7	-2,5
Offentlig saldo (% af BNP)	KOM	1,7	-4,7	-3,8	-2,9	-1,8
	BG	1,7	-4,7	-3,6	-2,5	-1,5
	KP	1,8	-1,9	0,0	0,1	0,1
Primær saldo (% af BNP)	KOM	2,5	-3,9	-3,1	-2,1	-1,0
	BG	2,5	-3,9	-2,9	-1,7	-0,2
	KP	2,7	-1,3	0,9	1,0	1,1
Konjunktur- korrigeret saldo (% af BNP)	KOM	-0,1	-3,6	-2,1	-1,4	-0,9
	BG	-	-	-	-	-
	KP	0,2	-0,7	1,9	1,7	1,0
Strukturel saldo (% af BNP)	KOM	-0,1	-3,6	-2,2	-1,4	-0,9
	BG	-	-	-	-	-
	KP	0,2	-0,7	1,9	1,7	1,0
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	KOM	13,7	14,7	18,2	20,2	20,8
	BG	13,7	14,7	15,9	19,5	18,2
	KP	14,1	14,7	14,6	14,5	14,4

Kilde: KOM = Kommissionens prognose fra efteråret 2010; BG = Bulgariens budget for 2011 og supplerende oplysninger fra myndighederne i januar 2011; KP = konvergensprogram fra januar 2010.

4. DANMARK

4.1. Proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og de seneste henstillinger

Virkningen af den økonomiske afmatning og en diskretionær finanspolitisk stimulerende foranstaltning resulterede i en forværring af de offentlige finanser i Danmark. Den offentlige saldo gik fra et overskud på 3,2 % af BNP i 2008 til et underskud på 2,7 % af BNP i 2009, som forventes at stige til 5,5 % af BNP i 2010. På baggrund heraf fastslog Rådet den 13. juli 2010, at der forelå et uforholdsmæssigt stort underskud, og rettede henstillinger til Danmark i overensstemmelse med artikel 126, stk. 7, i TEUF med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud til ophør senest i 2013¹⁰. Rådet fastsatte i sine henstillinger, at der skulle træffes virkningsfulde foranstaltninger senest den 13. januar 2011.

Rådet henstillede, at Danmark burde bringe det offentlige underskud ned under 3 % af BNP på en troværdig og holdbar måde ved at træffe foranstaltninger på mellemlang sigt. Med henblik herpå burde de danske myndigheder specielt: a) gennemføre de finanspolitiske foranstaltninger i 2010 som planlagt i henhold til den seneste opdatering af konvergensprogrammet og indlede konsolideringen i 2011 med det formål at reducere underskuddet til under referenceværdien senest i 2013, b) sikre, at der årligt gøres en gennemsnitlig finanspolitisk indsats svarende til mindst 0,5 % af BNP i perioden 2011-2013,

¹⁰ Alle dokumenter vedrørende proceduren i forbindelse med det uforholdsmæssigt store underskud i Danmark findes på følgende websted: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/denmark_en.htm

og c) præcisere og omhyggeligt gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013, hvis konjunkturerne tillader det, og fremskynde nedbringelsen af underskuddet, hvis de økonomiske eller budgetmæssige vilkår bliver gunstigere end forventet.

Kommissionen foretager sin vurdering af de foranstaltninger, der er truffet, på grundlag af Kommissionens prognose fra efteråret 2010 og i lyset af 2011-budgettet, regeringens prognose fra december og de konsolideringsforanstaltninger, som regeringen præsenterede den 25. maj. Ved vurderingen tages der også hensyn til de oplysninger om iværksatte virkningsfulde foranstaltninger, som det danske finansministerium indsendte til Kommissionen den 13. januar 2011.

4.2. Vurdering af de truffede foranstaltninger

Kommissionens prognose fra efteråret 2010 tyder på en forbedring af den offentlige budgetsaldo på 1,6 procentpoint mellem 2010 og 2012 (fra -5,1 % af BNP i 2010 til -3,5 % af BNP i 2012). I deres seneste makroøkonomiske opdatering (december 2010) fremskriver de danske myndigheder underskudskvoten til 3,6 % af BNP i 2010¹¹ stigende til 4,7 % af BNP i 2011, før den falder til 3,4 % af BNP i 2012, hvilket vil være tæt på referenceværdien et år før den frist, der er fastsat af Rådet.

I maj 2010 sikrede den danske regering Folketingets støtte til et sæt konsolideringsforanstaltninger, der er beregnet til at indfri de henstillinger, der er fremsat som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Foranstaltningerne omfatter en udskydelse af tidligere planlagte skattenedsættelser og en midlertidig suspension af den automatiske regulering af forskellige beløbsgrænser for skatter (den såkaldte §20-regulering) indtil 2014, en ændring og forkortelse af dagpengeperioden fra fire til to år og indførelse af et loft over fradrag for faglige kontingenter. Desuden begrænses væksten i det offentlige forbrug mellem 2011 og 2013. Foranstaltningerne i konsolideringspakken fra maj er allerede indført i lovgivningen som henstillet af Rådet. I budgettet for 2011 genbekræftes endvidere regeringens hensigt om at dæmpe væksten i det offentlige forbrug. Ændringer i den måde, hvorpå kommunerne finansieres og deres udgifter kontrolleres, skulle reducere risikoen for udgiftsoverskridelser¹².

Kommissionen konkluderer derfor, at Danmark har fulgt Rådets henstilling om at gennemføre de finanspolitiske foranstaltninger i 2010 som planlagt i henhold til den seneste opdatering af konvergensprogrammet og indlede konsolideringen i 2011.

¹¹ At den danske regerings budgetsaldo for 2010 er lavere end forventet i Kommissionens prognose fra efteråret 2010, skyldes hovedsagelig en midlertidig og uventet forøgelse af indtægterne fra beskatning af pensionsydelse, som ikke var medtaget i Kommissionens prognose.

¹² To yderligere initiativer, som er undervejs, vil sandsynligvis have budgetmæssige virkninger i de kommende år. For det første føres der i øjeblikket forhandlinger om en reform af uddannelsesstøtten, som kan resultere i en nedsættelse af varigheden af uddannelsesstøtten. Reformen forventes således at give en yderligere reduktion af de offentlige udgifter. For det andet har regeringen foreslået en udfasning af efterlønsordningen frem mod 2034 med en forventet positiv indvirkning på den langsigtede holdbarhed, men med kortsigtede budgetomkostninger. Denne reform kan især medføre en betydelig engangsvirkning for den offentlige budgetsaldo i 2012. Disse engangsomkostninger vil ikke få konsekvenser for korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013. På nuværende tidspunkt kan der ikke i tilstrækkelig grad sættes tal på de budgetmæssige virkninger af disse to initiativer.

Den forventede gennemsnitlige årlige konsolideringsindsats som følge af disse foranstaltninger i perioden 2011-2013 svarer til ca. ½ % af BNP, hvilket vil være i overensstemmelse med Rådets henstilling. Mens der forventes en markant forbedring af budgetsaldoen frem til 2012, anslås det imidlertid, at den strukturelle saldo vil forringes en smule i denne periode. Den underliggende potentielle outputvækst i 2010-2013, som er anslået ifølge den i fællesskab aftalte metode, vil være meget lav, hvilket er usædvanligt og kunne tyde på en vis usikkerhed med hensyn til beregningen af det danske potentielle output på nuværende tidspunkt.

På baggrund af ovenstående konsolideringsforanstaltninger ser Kommissionen på nuværende tidspunkt ingen tegn på, at den anbefalede finanspolitiske indsats med hensyn til den årlige gennemsnitlige strukturelle saldo ikke skulle kunne nås inden for den mellemfristede ramme mellem 2011 og 2013. På grundlag af de aktuelle oplysninger mener Kommissionen derfor, at Danmark har truffet virkningsfulde foranstaltninger til at bringe den nuværende situation med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2013.

4.3. Konklusioner

Ud fra de aktuelle oplysninger ser det ud til, at Danmark har truffet foranstaltninger med tilstrækkeligt potentiale til at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud inden for den frist, Rådet har fastsat. Danmark har især gennemført de finanspolitiske foranstaltninger i 2010 som planlagt i den seneste opdatering af konvergensprogrammet og indledt konsolideringen i 2011 i overensstemmelse med Rådets henstillinger.

På baggrund af ovenstående vurdering finder Kommissionen, at det ikke på nuværende tidspunkt er nødvendigt at tage yderligere skridt som led i den procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er indledt over for Danmark. Kommissionen vil fortsat nøje overvåge budgetudviklingen i Danmark i overensstemmelse med traktaten og stabilitets- og vækstpakten.

Tabel 1: Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2009	2010	2011	2012	2013
Realt BNP (% ændring)	KOM	-5,2	2,3	1,9	1,8	-
	DK	-5,2	2,0	1,7	1,5	-
	KP	-4,3	1,3	1,6	2,0	2,3
Outputgab (% af potentielt BNP)	KOM	-5,6	-3,6	-2,1	-0,8	-
	DK	-3,3	-2,7	-2,1	-0,8	-
	KP	-2,4	-3,0	-2,8	-2,1	-1,4
Offentlig saldo (% af BNP)	KOM	-2,7	-5,1	-4,3	-3,5	-
	DK	-2,8	-3,6	-4,7	-3,4	-
	KP	-3,0	-5,5	-4,2	-3,2	-1,9
Primær saldo (% af BNP)	KOM	-0,9	-3,3	-2,4	-1,5	-
	DK	-	-	-	-	-
	KP	,3	-3,7	-2,3	-1,2	0,3
Konjunktur- korrigeret saldo (% af BNP)	KOM	0,9	-2,7	-2,9	-3,0	-
	DK	-	-	-	-	-
	KP	-1,0	-2,1	-2,0	-1,5	-0,9
Strukturel saldo (% af BNP)	KOM	0,9	-2,5	-2,9	-3,0	-
	DK	-0,4	-1,9	-1,3	-0,8	-0,3
	KP	-0,6	-1,7	-1,0	-0,7	-0,2
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	KOM	41,5	44,9	47,5	49,2	-
	DK	41,5	43,3	43,8	47,0	-
	KP	38,5	41,8	46,2	48,3	48,1

Kilde: KOM = Kommissionens prognose fra efteråret 2010; DK = de danske myndigheders prognose fra december 2010 og det danske finansministeriums vurdering af foranstaltninger truffet vedrørende outputgab og den strukturelle saldo; KP = konvergensprogram fra februar 2010.

Anm.: Danmarks Statistik reviderede nationalregnskaberne for 2008 og 2009, herunder de samlede udgifter og samlede indtægter, i november 2010, og som følge heraf blev også nettolångivningen / nettolåntagningen revideret. Nettolångivningen / nettolåntagningen i relation til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud er imidlertid ikke blevet revideret (det vil ske med indberetningen som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i april 2011), og dette kan forklare forskellen mellem de to datasæt.